

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef Walenty
Nazwisko: Marcinkowski
Miejsce urodzenia: Mokowo
Data urodzenia: 14-02-1900
Imię ojca: Jakub
Imię matki: Teofila
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Józef Marcinkowski ps. "Łysy" figuruje w materiałach operacyjnych i śledczych WUBP w Bydgoszczy i PUBP w Rypinie jako ujawniony dowódca ROAK, ukrywający się przed UB potencjalny inspirator dalszych działań swych podwładnych z oddziału ROAK/NZW pod dowództwem "Mściciela". W aktach dokumentacja śledztwa przeciwko członkom ROAK - działaczom PPS z Sierpca, zwerbowanym przez Marcinkowskiego do organizacji w 1946 oraz odpis oświadczenia o ujawnieniu Józefa Marcinkowskiego 25.04.1947 przed WUBP w Warszawie. Akta śledztwa prowadzonego przeciwko - członkom zbrojnego oddziału ROAK/NZW pod dowództwem "Mściciela", działającego na terenach pow. Mława, pow. Sierpc i powiatu Rypin w latach 1945-1948. Akta te zawierają m.in. protokoły oględzin kilku miejsc akcji przeprowadzonych przez partyzantów ROAK/NZW, a przede wszystkim akcji w Okalewie w dniu 12.07.1947 i zbadania okoliczności zastrzelenia przez partyzantów 16 funkcjonariuszy MO i UB (2 w Okalewie i 14 w zasadzce na leśnej drodze). Na skutek aresztowań członków ROAK i żołnierzy "Mściciela" od połowy lipca 1947, a następnie ich zeznań w śledztwach UB uzyskał pełniejszą wiedzę na temat wcześniejszej działalności Marcinkowskiego i potwierdził fakt zatajenia większości interesujących UB danych podczas ujawnienia.	Akta o sygn. IPN By 070/680 (726/III) t. 1-2, mikrofilm IPN By 0106/4 t. 1-2/J (726/3).	

Józef Marcinkowski figuruje w aktach rozpracowań i śledztw prowadzonych przez WUBP i KWMO w Bydgoszczy oraz PUBP Rybin z lat 1946-1949 w sprawie żołnierzy i współpracowników Ruchu Oporu Armii Krajowej (ROAK) i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW), Akta dot. śledztwa UB prowadzonego m.in. przeciwko członkom oddziału zbrojnego ROAK, a następnie NZW, działającego pod dowództwem por. Franciszka Majewskiego pseud. „Słony”, "Mściciel" na terenach pow. Mława, pow. Sierpc i powiatów okolicznych w latach 1945-1948. Akta zawierają m.in. protokoły oględzin kilku miejsc akcji przeprowadzonych przez partyzantów ROAK / NZW, protokoły przesłuchań podejrzanych i świadków, korespondencje, meldunki i raporty kilku jednostek UB i MO oraz akty oskarżenia i wyroki WSR w Bydgoszczy. W t. 9 sprawy znajdują się oryginalne dokumenty osobiste, legitymacje i fotografie oraz zaświadczenie o ujawnieniu Józefa Marcinkowskiego zarekwirowane przez UB.

Akta o sygn. IPN By 070/278, t. 1-9 (287/III), mikrofilm o sygn. IPN By 0106/1, t. 1-9 (287/III).

Materiały śledcze WUBP w Bydgoszczy wraz z aktami sprawy sądowej przeciwko działaczom PPS z terenu Sierpca, zwerbowanym przez Józefa Marcinkowskiego w 1946 do ROAK. W II poł. 1946 Józef Marcinkowski działając pod ps. "Mazowiecki", będąc jeszcze wtedy formalnie członkiem PPS, zbierał dla organizacji ROAK informacje o działalności PPS i magistratu w Sierpcu. W lipcu 1947 WUBP w Bydgoszczy rozpoczął aresztowania tych działaczy z Sierpca, którzy współpracowali z ROAK, a Józef Marcinkowski, mimo ujawnienia się w kwietniu 1947 ponownie przeszedł do konspiracji, po okresie pracy w sądzie i działalności na stopie legalnej w PPS w latach 1945-46 na terenie Sierpca.

Akta o sygn. IPN By 66/1084 (Sr 446/47).

Materiały operacyjne PUBP w Sierpcu ze spraw prowadzonych od 1946, a następnie założonego 12.04.1951 Rozpracowania Obiektowego krypt. "S-C-I" prowadzonego przez Referat III PUBP w Sierpcu pod nadzorem Wydziału III WUBP w Warszawie. W ramach R.O. PUBP w Sierpcu prowadziła kontrolę operacyjną b. członków i współpracowników organizacji ROAK założonej przez Józefa Marcinkowskiego i działającej w latach 1945-1947 oraz kontynuujących działalność w ramach pojedynczych oddziałów powiązanych z XXIII Okręgiem NZW "Mazowsze" nieujawnionych w 1947 roku. Akta zawierają wykazy agentury, plany pracy, sprawozdania okresowe i korespondencję pomiędzy jednostkami UB. W tomie 3 sprawy dokumentacja rozpracowania przez PUBP w Sierpcu organizacji ROAK, w tym Józefa Marcinkowskiego w okresie 1946-1950. Do rozpracowania użyto m.in. agentury UB jak ag. ps. "Sosna", "Sęp", "Cegła", "Ostoja", która nie posiadała jednakże bezpośredniego dotarcia do dowódcy ROAK. Pomimo ujawnienia się Marcinkowskiego 25.04.1947 PUBP w Sierpcu nadal kontynuowano rozpracowania i aresztowania osób związanych z ROAK i oddziałem "Mściciela", co spowodowało jego ponowne przejście do konspiracji. Poszukiwany bezskutecznie przez PUBP w Sierpcu do momentu zatrzymania w listopadzie 1950 przez Dep. III MBP podczas realizacji sprawy organizacji "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej". Rozpracowanie zakończono i materiały spraw złożono 29.02.1956 w archiwum WUdsBP w Warszawie pod sygn. 23562/II.

Akta o sygn. IPN BU 0203/1433, t. 1-5 (23562/II).

Materiały operacyjne sprawy krypt. "Synalko" prowadzonej w okresie 1947-1952 przez PUBP w Wołominie na Józefa Marcinkowskiego, który był rozpracowywany przez nieznających do 1950 roku jego prawdziwych danych osobowych funkcjonariuszy UB z Wołomina, pod okupacyjnym nazwiskiem - Stanisław Synakowski ps. "Wybój". Przy pomocy miejscowej agentury jak ps. "Świerk", "Jastrząb", "Bohun", "Burza" i in. wywodzących się częściowo z AK, kontrolowano operacyjnie współpracowników "Wyboja" z okresu działalności placówki AK na terenie gminy Ręczaje oraz odnotowywano jego pobyty po roku 1947 w Ręczajach i Czubajowiźnie. W aktach protokoły przesłuchań Marcinkowskiego z 1951 roku przekazane do sprawy PUBP Wołomin przez UPB Warszawa oraz pojedyncze dokumenty ze sprawy krypt. "Kampinos" prowadzonej na "Samoobronę Ziemi Mazowieckiej". Akta sprawy przekazano 05.05.1956 do archiwum WUdsBP w Warszawie. Zarchiwizowano pod sygn. 381515/II.

Akta o sygn. IPN BU 0203/3241 (385151/II).

Na podstawie doniesień agentury UB w roku 1950, jak inf. ps. "Kowal", "15", "J.K" PUBP w Wołominie oraz Wydział III WUBP w Warszawie rozpoczęły rozpracowanie b. żołnierzy AK Obwód Radzymin krypt. w AK "Rajski Ptak" a nast. krypt. "Burak", w celu ustalenia osób z kierownictwa obwodu, a szczególnie jego dowódcy. Wydział III WUBP w Warszawie w trakcie rozpracowania ustalił dane dowódcy obwodu - majora Edwarda Nowaka ps. "Jog", który jak ustalono wyostał się z Polski do Anglii w 1945 roku. Zatrzymany 07.11.1950 Józef Marcinkowski ps. "Wybój", "Sęp", dowódca oddziału specjalnego AK, podlegającego Edwardowi Nowakowi ps. "Jog", był przesłuchiwany w celu ustalenia szczegółów działalności Obwodu AK "Burak". Na potrzeby prowadzonej w tym okresie przez władze komunistyczne kampanii politycznej przeciwko AK, formułowano tezy zawierające oskarżenia wobec organów kierowniczych i placówek AK o "likwidowanie działaczy lewicowych i osób narodowości żydowskiej", a w związku z tym "współpracę z okupantem". Dla przygotowywanych procesów politycznych, szczególne zainteresowanie Dep. III MBP dotyczyło procedury wydawania rozkazów przez "Joga" dla oddziału specjalnego AK odnośnie akcji likwidacyjnych na podległym sobie terenie osób podejrzanych, skazywanych i likwidowanych przez AK za kolaborację, działania agenturalne na rzecz Niemców, współpracę z oddziałami GL i PPR, grup rabunkowych dokonujących morderstw, napadów na gospodarstwa i dwory, w tym osób i grup narodowości żydowskiej. Rozpracowanie zakończono w 1955 roku wobec ustalenia faktu zamieszkania "Joga" na terenie Argentyny.

Akta o sygn. IPN BU 0203/384 (5758/II).

Materiały operacyjne i śledcze Wydziału III UdsBP m.st. Warszawy z okresu 1947-1952 wraz ze sprawą krypt. "Kampinos" dot. Józefa Marcinkowskiego i innych członków organizacji SZM. Na podstawie informacji uzyskanych w 1948 od agentury UB m.in ag. ps. "Zagłoba" oraz ag. ps. "Wierny", na temat zwolnionego na mocy amnestii z więzienia Jana Stanisława Sękowskiego ps. "Michał", "Znicz", "Rugia", Dep. III MBP przystąpił do rozpracowania krypt. "Kampinos". W toku rozpracowania ustalono podjęcie od 1948 kontaktów przez Sękowskiego z ukrywającym się przed UB Józefem Marcinkowskim, znanym mu z działalności w AK. Po dłuższych przygotowaniach w październiku 1950 przystąpili do sformalizowania i poszerzenia działalności poprzez założenie podziemnej organizacji pod nazwą "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej" (SZM). Jednakże w wyniku dekonspiracji przed Marcinkowskim i Sękowskim dwóch członków organizacji, którzy współpracowali z UB i ucieczce ag. ps. "Kordian" z polecenia Marcinkowskiego na teren woj. wrocławskiego, Dep. III MBP postanowił 06.11.1950 o "doraźnej likwidacji" sprawy SZM. Obok Marcinkowskiego zatrzymano kilkunastu członków i współpracowników organizacji, a w miejscach zamieszkania przeprowadzono rewizje. Rozpracowanie zakończono 29.05.1955 i materiały sprawy złożono w archiwum KdsBP pod sygn. 186/II.

Akta o sygn. IPN BU 0235/178, t. 3-5 (186/II).

Dokumentacja śledztwa MBP i UB na m.st. Warszawa przeciwko Józefowi Marcinkowskiemu i innym członkom organizacji "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej" (SZM) oraz żołnierzom oddziałów dywersyjnych AK Obwód Radzymin, i KWP KG AK. Zatrzymany 07.11.1950 podczas akcji likwidacji organizacji SZM, zarządzanej przez Dep. III MBP. W aktach sprawy znajdują się prywatne dokumenty zdobyte przez UB podczas rewizji, liczne protokoły zeznań J. Marcinkowskiego, dokumentacja z przeszukań oraz wizji lokalnych zarządzonych przez prokuraturę na terenie gm. Ręczaje, gdzie na potrzeby śledztwa i procesu dokonano ekshumacji osób zlikwidowanych przez oddział dywersyjny AK obwodu Radzymin. Po realizacji procesowej sprawy materiały śledztwa połączono z aktami spraw operacyjnych i złożono 02.06.1956 pod sygn. 186/II w archiwum KdsBP.

Akta o sygn. IPN BU 0235/178, t. 1-5 (186/II).

W aktach sądowych dot. rehabilitacji J. Marcinkowskiego znajdują się pochodzące z archiwów kopie dokumentów AK z pow. Radzymin obrazujące sytuację dot. stanu bezpieczeństwa tego terenu w okresie 1942-44, oraz działań podejmowanych przez dowództwo obwodu AK. Akta IPN BU 3705/303 t. 1-2.

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie przeciwko Józefowi Marcinkowskiemu i innym członkom organizacji "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej", b. żołnierzom AK. Zatrzymany przez UB we Włocławku 07.11.1950. W miejscu zamieszkania przeprowadzono rewizję. Areszt tymczasowy od 16.11.1950 decyzją prok. Eugeniusza Landsberga z WPR w Warszawie. W okresie listopad 1950 - grudzień 1951 poddany intensywnym przesłuchaniom nadzorowanym przez Dep. Śledczy MBP. Akt oskarżenia sporządził 22.12.1951 funkcjonariusz Wydź. Śledczego UBP na m.st. Warszawę T. Gałęcki. Oskarżony z art. 1 pkt. 1 dekretu z 31.08.1944, art. 86 par. 2 KKWP, art. 4 par. 1 dekretu z 13.06.1946, art. 191 i 193 KK, to jest o przechowywanie broni, utworzenie organizacji "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej" oraz działalność w latach 1941-1944 w oddziale dywersyjnym AK Obwód Radzymin. Akt oskarżenia zatwierdził 08.01.1952 prok. WPR Warszawa M. Ryba i całość sprawy przekazano do WSR. Jak wynika z materiałów sprawy, cały ciężar śledztwa i główny motyw rozprawy nie dotyczyły działalności podziemnej w SZM i ROAK, ale oddziału dywersyjnego AK. Wykonywanie w warunkach wojennych przez oddział Marcinkowskiego, najczęściej na rozkaz Komendy Obwodu AK Radzymin wyroków na osobach podejrzewanych o kolaborację z władzami okupacyjnymi, zwalczanie grup rabunkowych złożonych zarówno z Polaków jak i Żydów, dokonujących rabunków i zabójstw miejscowej ludności, rosyjskich dezertersów tzw. własowców, czy walka z PPR i dywersantami sowieckimi, była określana w śledztwie i na rozprawie jako "zabójstwa działaczy lewicowych i osób narodowości żydowskiej". Wyrokiem WSR w Warszawie z 30.01.1952 w składzie mjr Piotr Adamowski, ppor. Stefan Michnik i ppor. Stanisław Kozłowski, skazano Józefa Marcinkowskiego łącznie na karę śmierci i przepadek mienia. Postanowieniem z 22.02.1952 NSW w składzie Wilhelm Świątkowski, Leo Hochberg i Zygmunt Wizleberg, odrzucił skargę rewizyjną podkreślając "rasowe" pobudki działalności oddziału AK w pow. Radzymin pod dowództwem Marcinkowskiego. Bierut decyzją z 27.03.1952 nie skorzystał z prawa łaski. Stracony w więzieniu mokotowskim 02.04.1952 przez funkcjonariusza UB Aleksandra Dreja.

Akta o sygn. IPN BU 1068/314, t. 1-4 (Sr 21/52).

Ppłk. Eugeniusz Landsberg, zbrodniarz stalinowski, w 1957 wyemigrował do Izraela. Akta IPN BU 2103/46. Stefan Michnik zbrodniarz stalinowski, w 1969 wyemigrował do Szwecji. Akta IPN BU 2174/8179. Wilhelm Świątkowski, zbrodniarz stalinowski, w 1954 powrócił do ZSRR. Akta IPN BU 1855/1056.

Akta osobowe więźnia. Po wyroku skazującym WSR Warszawa na karę śmierci, Józef Marcinkowski został przekazany 30.01.1952 nakazem uwięzienia do CW Warszawa Mokotów. Po utrzymaniu wyroku WSR skazującego w mocy przez NSW, a następnie nie skorzystania z prawa łaski przez Bieruta, stracony 02.04.1950 na terenie więzienia. W aktach dokumentacja penitencyjna, w tym dot. widzeń osadzonego i depozytów. Przesłuchiwany przez funkcjonariuszy WUBP Warszawa podczas osadzenia, w tym w dniu w którym wykonano na nim karę śmierci.

Akta o sygn. IPN GK 919/3124 (648/1/86).

Skorowidze więźniów za lata 1949-1952 CW Warszawa-Mokotów. Osadzony 30.01.1952. Karę śmierci wykonano 02.04.1952.

Skorowidz więźniów CW Warszawa-Mokotów o sygn. IPN GK 921/7, 921/8.

Materiały operacyjne PUBP w Lipnie, PUBP we Włocławku oraz WUBP w Bydgoszczy z rozpracowania osób współpracujących z Józefem Marcinkowskim podczas jego działalności w SZM i udzielaniu mu schronienia. W aktach dokumentacja operacji PUBP we Włocławku i oddelegowanych funkcjonariuszy Dep. III MBP, mającej na celu ujęcie Marcinkowskiego. Mając szczegółową wiedzę odnośnie miejsca jego ukrywania się, 07.11.1950 funkcjonariusze UB przeprowadzili operację zatrzymania Marcinkowskiego wraz z jednym z jego podwładnych na terenie Włocławka. Następnie zatrzymani zostali przewiezieni do śledztwa prowadzonego przez MBP.

Akta o sygn. IPN By 070/597, t. 3 (640/III), mikrofilm o sygn. IPN By 0106/2, t. 3 (640/III).

Materiały operacyjne i śledcze WUBP we Wrocławiu w sprawie osoby podejrzanej o współpracę z okupantem niemieckim na terenie Sierpca. Józef Marcinkowski występuje w materiałach śledztwa przeciwko tej osobie i w jej zeznaniach podejrzanego. Dodatkowo ta osoba była oskarżana przez UB o działalność wywiadowczą po 1945 roku. Funkcjonariusze UB próbowali włączyć do śledztwa osobę Marcinkowskiego, nakazując przesłuchiwanemu składanie fałszywych zeznań przeciwko niemu, jakoby prowadzili wspólnie po roku 1945 działalność wywiadowczą. Oskarżony przed sądem odwołał zeznania przeciwko Marcinkowskiemu jako złożone pod przymusem ze strony UB, co zostało uznane przez sąd, który w 1953 skazał go jedynie za współpracę z Niemcami podczas okupacji.

Akta o sygn. IPN Wr 024/5113, t. 1-2 (80998/II).

Charakterystyka nr 63 sporządzona w latach 1975-1979 Wydziale "C" KSMO w Warszawie, dot. działającego na terenie pogranicznych powiatów woj. warszawskiego i bydgoskiego w latach 1946-1948 XXIII Okręgu NZW, pod dowództwem Stefana Bronarskiego ps. "Roman", "Liść", "Zygmunt". Józef Marcinkowski ps. "Łysy" występuje w charakterystyce jako dowódca ROAK Obwód krypt. "Mewa" na tym terenie w okresie 1945-1947. Ujawnił się w kwietniu 1947, natomiast część jego podkomendnych z ROAK w tym. Franciszek Majewski ps. "Mściciel", "Słony" w połowie 1947 przeszła pod komendę Bronarskiego, wchodząc w skład NZW i prowadziła do 1948 roku aktywną działalność na terenie pow. Sierpc, Rypin, Lipno przeciwko strukturom władzy komunistycznej, przeprowadzając liczne akcje przeciwko funkcjonariuszom PPR, MO i UB.

Akta o sygn. IPN BU 0180/79, t. 1-9 (Charakterystyka Nr 63).

Charakterystyka nr 41 sporządzona w 1973 w Wydziale "C" KSMO, dot. organizacji ROAK Obwód "Mewa" działającej w okresie 1945-1947 na terenie pow. Sierpc i pogranicza województw warszawskiego i bydgoskiego, pod dowództwem Józefa Marcinkowskiego ps. "Wybój", "Łysy", "Sęp", "Stary". Po powrocie w 1945 roku na teren Sierpca Józef Marcinkowski rozpoczął organizowanie na bazie struktur AK obwód krypt. "Mewa" organizacji ROAK. Prowadzono zarówno działalność propagandowo-polityczną o charakterze antykomunistycznym, jak również aktywną walkę zbrojną poprzez zorganizowane w strukturę terytorialną czterech rejonów patrole bojowe. Żołnierze ROAK podlegli Marcinkowskiemu przeprowadzili liczne akcje wymierzone w funkcjonariuszy MO, UB i PPR. Posiadali doskonałe rozeznanie w terenie poprzez sieć wywiadowczą i wprowadzenie własnych informatorów do placówek MO i UB. Józef Marcinkowski ujawnił się 25.04.1947 przed UB w Warszawie, nie zdradzając jednak szczegółów swojej działalności w ROAK. Część jego podkomendnych nie ujawniła się, przechodząc w połowie 1947 do struktur NZW.

Akta o sygn. IPN BU 0190/42 (Charakterystyka Nr 41).

Charakterystyka Nr 72, wg. opisu SB: „zbrojnej nielegalnej organizacji typu sanacyjnego występującej pod nazwą Ruch Oporu Armii Krajowej”, działającej w latach 1945-1947, w powiecie Sierpc i gminach przyległych. Materiały opracowane w latach 1986-1987 przez Wydział "C" Stołecznego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Warszawie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW. Józef Marcinkowski ps. "Wybój", "Łysy", "Jan Brzeziński", po powrocie na teren Sierpca w 1945 wrócił do pracy w miejscowym sądzie i jednocześnie rozpoczął organizowanie struktur politycznych, częściowo w oparciu o legalną działalność w PPS, której został działaczem oraz zbrojnych na bazie b. żołnierzy miejscowych palcówek AK. Powstały wiosną 1945 Obwód ROAK krypt. "Mewa" został podzielony na 4 rejony działania, z oddziałami zbrojnymi w każdym rejonie. Dzięki współpracy z ROAK i Marcinkowskim miejscowych funkcjonariuszy PUBP i MO w Sierpcu oraz działaczy PPS, organizacja miała zapewniony stały dopływ informacji, dzięki czemu posiadała znaczną swobodę działania na terenie Sierpca. Podległe Marcinkowskiemu oddziały przeprowadziły w okresie istnienia organizacji liczne akcje przeciwko funkcjonariuszom PPR, UB i MO. W II połowie 1946 w wyniku aresztowań członków organizacji Marcinkowski ze stopy legalnej przeszedł do pełnej konspiracji. Po ujawnieniu się Józefa Marcinkowskiego 25.04.1947 przed WUBP w Warszawie Obwód ROAK "Mewa" zakończył działalność, a część jego członków jak Franciszek Majewski ps. "Mściciel" wraz z częścią oddziału kontynuowała walkę w ramach NZW.

Akta o sygn. IPN BU 0180/87, t. 1-4 (Charakterystyka Nr 72).

Charakterystyka nr 23 sporządzona w 1973 roku w Wydziale "C" KSMO z uzupełnieniami z 1987 Wydziału "C" SUSW, dot. organizacji pod nazwą "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej", proveniencji WiN. Organizacja została założona przez por. Jana Sękowskiego ps. "Michał", "Prześwit", ukrywającego się przed UB b. dowódcy grupy likwidacyjnej KWP KG AK w Warszawie oraz st. sierż. Józefa Marcinkowskiego ps. "Andrzej", "Łysy", "Sęp", b. żołnierza AK, dowódcę oddziału dywersyjnego w obwodzie AK Radzymin, a w okresie 1945-1947 inicjatora powstania oddziałów ROAK w Obwodzie "Mewa" tej organizacji na terenie pow. Sierpc, Rypin, Płońsk. Ukrywający się pod zmienionymi nazwiskami Sękowski i Marcinkowski odnowili wzajemne kontakty (znali się z AK) w 1948 roku. W 1949 przy inspiracji płk. AK ps. "Rosa" powzięli zamiar, a w 1950 roku formalnie założyli organizację pod nazwą "Samoobrona Ziemi Mazowieckiej" (SZM), tworząc w 1950 statut i struktury o charakterze polityczno wywiadowczym, z ewentualnym zamiarem przejścia do działalności zbrojnej. Organizacja SZM była od początku kontrolowana operacyjnie i rozpracowywana przez agenturę UB, która to (inf. ps. "Wierny", inf. "Kordian") w 1950 częściowo zdekonspirowała zainteresowanie MBP przed Sękowskim i Marcinkowskim. W obawie przed ew. ucieczką przywódców SZM, MBP przystąpiło do realizacji sprawy w okresie 04.11- 09.11.1950, rezygnując tym samym z planów dalszego kapturowego wykorzystania członków organizacji w ramach prowokacyjnego V ZG WiN oraz spraw o charakterze politycznym prowadzonych przez Biuro Specjalne MBP, a następnie Dep. X MBP dot. osób związanych z KG AK i KWP. Stanisława Sękowskiego po zatrzymaniu 04.11.1950 oddano do dyspozycji Dep. X MBP i wyłączono ze śledztwa w sprawie "Samoobrony Ziemi Mazowieckiej", przekazano jako oskarżonego i świadka m.in. do sprawy Kazimierza Moczarskiego. Józef Marcinkowski został zatrzymany we Włocławku przez UB 07.11.1950, poddany śledztwu i sądzony jako przywódca organizacji SZM.

Akta o sygn. IPN BU 0644/217 (1570/R), IPN BU 0190/24 (Charakterystyka Nr 23).

Józef Walenty Marcinkowski podczas działalności konspiracyjnej używał nazwisk : Stanisław Synakowski do 1945, od 1947 do 1950 Jan Romański. Ppłk. Ludomir Wysocki ps. "Rosa" : https://pl.wikipedia.org/wiki/Ludomir_Wysocki Teczka ag. ps "Wierny" : IPN BU 00232/86 t. 1-2, ag. IW "Zagłoba" przekazany do MBP i wykorzystany do sprawy : IPN BU 3426/6229, inf. ps "Kordian" nadany przez MBP, wcześniej wykorzystywany przez PUBP w Kętrzynie inf. "Kita Jan", akta o sygn. IPN Bi 0088/91/D (wcześniejszy podwładny Marcinkowskiego w oddziale specjalnym AK Obwód Radzymin i członek SZM). Dokumenty z teczki ag. "Kordian" znajdują się w aktach rozpracowania SZM pod sygn. IPN BU 0235/178, t. 3.

Charakterystyka nr 8/0 opracowana w 1972 roku przez Wydział "C" KWMO w Bydgoszczy wraz z dokumentacją uzupełniającą wynikającą z badań historycznych w MSW okresu 1979-1981 (na skutek błędnego przypisania w 1972 proveniencji oddziału wyłącznie NZW) dot. Grupy Bojowej „Mściciela”. Formacja ta wykształciła się w 1947 roku z wcześniejszego Obwodu krypt. "Mewa" Ruchu Oporu Armii Krajowej (ROAK), działającego w latach 1945-1947 pod dowództwem Józefa Marcinkowskiego ps. "Łysy" "Sęp" na terenie województwa warszawskiego oraz bydgoskiego. Po ujawnieniu się w kwietniu 1947 Marcinkowskiego, jego podwładny por. Franciszek Majewski ps. "Mściciel", "Stony", nie ujawnił się i wraz z częścią podwładnych kontynuował działalność, włączając się do XXIII Okręgu NZW krypt. "Mazowsze". Materiały oprócz charakterystyki zawierają kwestionariusze członków oraz pomocników organizacji, a także „karty na czyn przestępczy”, zawierające opisy poszczególnych akcji przeprowadzanych przez XXIII Okręg NZW. Józef Marcinkowski przechodzi w opracowaniu jako dowódca ROAK obwód "Mewa" na teren pow. Sierpc, i przełożony "Mściciela". Od jesieni 1947 zagrożony aresztowaniem przez UB, Marcinkowski ukrywał się, posługując się dokumentami na nazwisko Jan Romański.

Akta o sygn. IPN By 09/8, t. 1-3 (8/0), IPN By 011/4, IPN BU 0176/15, t. 1-4 (8/0).

Księga zmarłych więźniów CW Warszawa-Mokotów
za lata 1947-1952. Józef Marcinkowski figuruje w
wykazie zmarłych w więzieniu, odnotowany pod datą
04.04.1952.

Księga zmarłych więźniów o sygn. IPN GK 921/14, t.
2 (813/14).